Karen

တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်အကဘျံး၁တၢ်နၢ်ပၢ်နီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့လၢကီၢ်အီးစတြ့လယါအပူၤ

တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်အကဘျံးတဘ့ၣ်အံၤဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ထိၣ်အီၤခီဖျိAMPAROတၢ်ကတိၤခဲးတၢ်လၢတၢ်ကဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့လၢတၢ်ကျိးထံဟ်အီၤဆူပှၤလၢအအိၣ်ဟဲလၢလုၢ်လၢ်ထူသနူဒီးကျိာ်လၢအလီၤဆီလိာ်အသးအကလုာ်ကလုာ်အပှၤတဝၢတဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ.

၁.တၢ်လၢနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့ဆံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.
၂.နီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့လၢကီၢ်အီးစတြ့လယါအပူၤ
၃.နီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့အကလုာ်တဖၣ်
၄.မၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဆိအတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ
၅.အိၣ်ဒီးတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤ
၆.တၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤဖဲလဲၣ်
၇.တၢ်ဆီတလဲတဖၣ်လၢနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့အတၢ်မၤစၢၤတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်
၈.တၢ်မၤန့ၢ်သူဘၣ်ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဖၣ်
၉.မၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကကတိၤဖျါထိၣ်တၢ်

၁.တၢ်လၢနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့ဆံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.

ပှၤတဂၤဘၣ်တဘၣ်ကအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့ဖဲတၢ်ကီဘၣ်အီၤလၢအကကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်လီၤအသး,ဟးထိၣ်ဟးလီၤမ့တမ့ၢ်သုးအသးလၢတၢ်လီၢ်တတီၤဆူတတီၤ,လၢတၢ်ကနၢ်ဟူမ့တမ့ၢ်တၢ်ကထံၣ်တၢ်မ့တမ့ၢ်ဆိကမိၣ်တၢ်သ့ရဲၣ်ရဲၣ်မ့တမ့ၢ်မၤလိတၢ်န့ၢ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲလၢကမၤဝဲဒၣ်ကိးနံၤဒဲးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်လၢ***နီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့***တခါကဲထီၣ်အသးခီဖျိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသတူၢ်ကလာ်,တၢ်ဆါလၢသူၣ်လၢသးမ့တမ့ၢ်နီၢ်ခိခီဖျိတၢ်ဘၣ်ထိဘၣ်ထံးလၢအကဲတ့ၢ်လၢညါ,တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ,မ့တမ့ၢ်ထဲဒၣ်တၢ်တမံၤလၢပှၤတဂၤအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ယှာ်ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တခါန့ၣ်ညီနုၢ်ကဲတၢ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံာ်ယံာ်ထၢထၢဒီးလဲၤအသးဆူညါ,အိၣ်ကၢအိၣ်ခိးဝဲဒၣ်တုၤပှၤတဂၤအသးသမူဒီတစိၢ်ညါန့ၣ်လီၤ.အဃိတၢ်လၢနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တခါန့ၣ်တမ့ၢ်ထဲတၢ်ဆိးက့ဆါဘီထီၣ်ထဲဒၣ်လၢစှၤကိာ်လါမ့တမ့ၢ်ယံၢ်ကၢ်တဘိဒီးဘျါကွံာ်ဝဲဒၣ်အသိးန့ၣ်ဘၣ်.

ပှၤတဂၤအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကဘၣ်တၢ်ဒိဘၣ်မၤဟူးအီၤခီဖျိပှၤအဂၤတဖၣ်ထံၣ်အဝဲသ့ၣ်(တၢ်ပာ်သူၣ်ပာ်သး)လၢကျဲဒ်လဲၣ်ဒီးနီၢ်ခိအတၢ်အိၣ်ဝးတရံး,အဒိအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အသးအသးလၢဟံၣ်ပူၤဃီပူၤသ့ဧါ,သုးအသးလၢတၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်မ့တမ့ၢ်ပှၤတဝၢအပူၤသ့ဧါ,မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်သူကမျၢ်တၢ်တီထိၣ်ဆှၢလီၤသ့ၣ်ဧါ,ဒီးအဝဲသ့ၣ်အပှၤတဝၢရှ့အဝဲသ့ၣ်လၢကျဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

၂.နီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့လၢကီၢ်အီးစတြ့လယါအပူၤ

လၢကီၢ်အီးစတြ့လယါအပူၤ,ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တမံၤဃီဒီးတၢ်ပျဲအီၤလၢကမၤတၢ်တမံၤဃီဒ်ပှၤအဂၤတဖၣ်လၢပှၤတဝၢအပူၤတဖၣ်မၤဝဲသ့န့ၣ်လီၤ.အဒိန့ၣ်,အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီးခွဲးယာ်လၢတၢ်ကရ့အီၤတုၤသိးထဲသိး,လၢကမၤလိတၢ်ဒီးကမၤတၢ်,လၢတၢ်ကဃုထၢတၢ်လီၢ်လၢအကအိၣ်ဝဲ,ဒီးဃုထၢကျိၤကျဲလၢအကအိၣ်မူဘၣ်အသးလၢကျဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကညီလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်အိၣ်မူလၢအဂ့ၤသ့ဝဲဒၣ်,မၤလၢပှဲၤအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ပညိၣ်ဖီတၢၣ်ဒီးအတၢ်မံမီၢ်တဖၣ်,ဒီးဟ်ဖှိၣ်ထိၣ်သးဒီးဟ့ၣ်လီၤမၤစၢၤတၢ်လၢပှၤတဝၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ပှၤကညီလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဒီးတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအအါဒီးသ့မၤလိန့ၢ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအသီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပှၤကညီလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်အဲၣ်ဒီးဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်လၢအဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီးပှၤတဝၢအတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤခဲလၢာ်အပူၤ,ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအီးစတြ့လယါအပူၤမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်လၢကမၤတၢ်အံၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်ကွၢ်တလီၤပှၤတဂၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တဂၤန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လဲၤထီဒါတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအီးစတြ့လယါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်အိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့ဘၣ်တဘၣ်အခီပညီကမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပှၤတဂၤကမၤတၢ်လၢအလီၤဆီတဖၣ်,ဒီးဘၣ်တဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ကလိၣ်အံးကွၢ်မၤစၢၤ(တၢ်မၤစၢၤ)အကလုာ်တဖၣ်လၢအလီၤဆီန့ၣ်လီၤ.အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢက–

- လုၢ်ထံလုၢ်နိမ့တမ့ၢ်စုာ်လီၤအသးလၢထံကျါ
- ကူထီၣ်သိးထီၣ်
- ကနုာ်လီၤဒိးဟးထီၣ်လၢလီၢ်မံခိၣ်
- ကတိၤတၢ်ဒိးကဘၣ်တၢ်နၢ်ပၢၢ်အီၤ
- လဲၤပှၤတၢ်
- ဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်လၢပှၤတဝၢအပူၤ
- လဲၤဆူတၢ်မၤအလီၢ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဂီၢ်တၢ်သ့ၣ်နံၣ်ဖးသီတဖၣ်
- ပှၤတၢ်ပီးတၢ်လီဒ်သိးဒီးလ့ၣ်လီၢ်ဆ့ၣ်နီၤတဖျၢၣ်
- ကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်အဃီဒီးလၢတၢ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤလၢအဂ့ၤတခါန့ၣ်လီၤ.

၃.နီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့အကလုာ်တဖၣ်

တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတၢ်သ့ၣ်ညါဂ့ၢ်ဝီအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့

ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ကူၣ်တၢ်ဆးတၢ်သ့ၣ်ညါဂ့ၢ်ဝီအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တဖၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲအါန့ၢ်ပှၤအဂၤလၢတၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အသီတဖၣ်အပူၤ, တၢ်ဃဲာ်လီၤဘှါလီၤတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်အပူၤ,တၢ်စၢ်ဆၢလီၤအသးဒီးတၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်တဖၣ်အပူၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢအညီနုၢ်ဒုးကဲထီၣ်အီၤတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ–

တၢ်အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ဒီးတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တခါအံၤ

တၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်ဖဲဒၢထီၣ်အကတီၢ်(အဒိ–တဒိးန့ၢ်အီးကစ့ၣ်ကွ့ၣ်အဂၢ်လၢလၢပှဲၤပှဲၤဘၣ်အဃိ)

တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်

တအိၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်အလၢအပှဲၤ,မ့တမ့ၢ်တဒိးန့ၢ်ဘၣ်ကသံၣ်ကသီတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်လၢအဂ့ၤတဖၣ်အဃိ

နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့

နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့ဒိဘၣ်မၤဟူးပှၤတဂၤအမိၢ်ပှၢ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတဖၣ်မ့တမ့ၢ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကသုးအသး,အဒိတၢ်ဟးထီၣ်ဟးလီၤမ့တမ့ၢ် တၢ်ကီၤဆံၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.မ့တမ့ၢ်တၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒိနီၢ်ခိအက့ၢ်အဂီၤသ့ဝဲဒၣ်,အဒိတၢ်တအိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးခိၣ်မ့တမ့ၢ်စုဒုၣ်တခီန့ၣ်လီၤ.တၢ်လၢအဒုးကဲထီၣ်နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤအတၢ် တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့အိၣ်ဝဲအါမး,ပှၤတဂၤအိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်န့ၣ်သ့ဝဲဒၣ်,ခီဖျိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသတူၢ်ကလာ်မ့တမ့ၢ်ခီဖျိတၢ်ဆူးတၢ်ဆါအဃိန့ၣ်သ့လီၤ. နီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့ဟ်ဃုာ်ပှိၢ်ဃံအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး,တၢ်အထူၣ်အပျ့ၢ်သံတၢ်ဆါဒီးဖံးညၣ်ထံးရှူကျူၤထီၣ်တၢ်ဆါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

နာ်ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့

နာ်ဂ့ၢ်ဝီအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့မၤဘၣ်ဒိကျိၤကျဲလၢခိၣ်နူာ်မၤတၢ်ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးတၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢဝဲဒၣ်ဒီးမိၢ်ပှၢ်ဒိတဂၤညါ,အဒိ,တၢ်ကတိၤထီၣ်တၢ်,တၢ်ဆိ ကမိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီးတၢ်သုးထီၣ်သုးလီၤသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.ပှၤကညီတဖၣ်အိၣ်ဖျဲၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဒ်အံၤသ့ဝဲဒၣ်,အတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တခါအံၤကဲထီၣ် လၢအတၢ်အိၣ်မူအပတီၢ်လၢခံန့ၣ်သ့ဝဲဒၣ်မ့တမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့တခါအံၤခီဖျိတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသတူၢ်ကလာ်တခါအဃိန့ၣ်သ့လီၤ.

နီၢ်သးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးအတၢ်ဆူးတၢ်ဆါ

ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်သးတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးတၢ်ဆူးတၢ်ဆါတဖၣ်ဘၣ်တဘၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်လၢကျိၤကျဲလၢအဝဲသ့ၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်တၢ်,အတၢ်တူၢ်ဘၣ်မ့တမ့ၢ် အတၢ်အိၣ်ထိၣ်အိၣ်လီၤ,လၢအမၤဘၣ်ဒိအတၢ်ရှလိာ်မှာ်လိာ်,တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢကမၤတၢ်မ့တမ့ၢ်အိၣ်ဆိးန့ၣ်လီၤ.အဒိပှၤတဂၤဘၣ်တဘၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဟးဂီၤတၢ် သးလီၤဘှါဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လၢအမၤဘၣ်ဒိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအကဟ်ဃုာ်ဟ်ဂီၢ်လၢအကိးနံၤဒဲးအတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမၤဘၣ်ဒိအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ရှလိာ် မှာ်လိာ်တဖၣ်,အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်မၤ,ဒီးအတၢ်အိၣ်မူအတၢ်မှာ်လၤသးခုန့ၣ်လီၤ.

နါဃဲၢ်နါတၢ်သ့ၣ်ညါဂ့ၢ်ဝီအတၢ်တလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့

တၢ်အံၤဟ်ဃုာ်တၢ်နၢ်ဟူတၢ်လီၤမၢ်,တၢ်ထံၣ်အတၢ်ဟးဂီၤမ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ကတိၤတၢ်အတၢ်ဟးဂှာ်ဟးဂီၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၢ်ခိၣ်နူာ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး

တၢ်မၤန့ၢ်ခိၣ်နူာ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတခါမ့ၢ်ခိၣ်နူာ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢအကဲထီၣ်ဖဲအိၣ်ဖျဲၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤကဲထီၣ်အသးခီဖျိသိလ့ၣ်,တၢ်လိာ်ခိၣ် လိာ်ကွဲမ့တမ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သတူၢ်ကလာ်လၢအဂၤတဖၣ်,ကလံၤဘၣ်,ခိၣ်နူာ်အဃဲၤဟ်ဖှိၣ်အသးဒီးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဆါ,သံးက်,တၢ်သူကမၣ်ကသံၣ်မူၤဘှီးမ့တမ့ၢ်တၢ်အ စ့ၢ်အပျ့ၢ်တဖၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢတၢ်မၤန့ၢ်ခိၣ်ယူာ်အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးန့ၣ်ကဲတၢ်တဆံးတက့ၢ်ဒီးတၢ်တစိၢ်တလီၢ်သ့ဝဲဒၣ်,မ့တမ့ၢ်ကဲတၢ်အဒိၣ်အ မုၢ်ဒီးအိၣ်လၢသးသမူဒီတစိၢ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

အီးထံးစၢၣ်မ်

ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးအီးထံစၢၣ်မ်တဖၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်ကီတၢ်ခဲတဖၣ်လၢကျိၣ်ကွၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိးဆဲးကျၢဒီးလၢတၢ်ကမၤလိန့ၢ်ပှၤဂ့ၢ်ဝီအတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်တဖၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်ကအိၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ်တမှာ်တလၤဝဲဒၣ်လၢတၢ်ကလုၢ်တဖၣ်,တၢ်ဖိၣ်ပလၢၤ,တၢ်အရိၢ်,တၢ်အစိတဖၣ်,တၢ်ကပီၤမ့တမ့ၢ်တၢ်အလွဲၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၄.တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဆိ

နမ့ၢ်ဆိကမိၣ်လၢနဖိမ့ၢ်အိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူတခါခါန့ၣ်,တၢ်မၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤတသ့ဖဲအသ့လၢအဆိအချူအံၤမၤစၢၤဖိသၣ်လၢကဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဒိၣ်ထိၣ်အါထိၣ်သ့ဝဲဒၣ်ဒီးတၢ်အံၤအခီပညီန့ၣ်ဘၣ်တဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ကလိၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢအစုၤလၢခံန့ၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤန့ၢ်ဆိတၢ်မၤစၢၤလၢအဆိအံၤမၤစၢၤဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်လၢကနၢ်ပၢၢ်အဝဲသ့ၣ်အဖိအနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူအဂ့ၢ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုလၢအဂ့ၤဝဲဒၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၅.မၤန့ၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤ

ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတဆူၣ်တချူတလၢတပှဲၤတနီၤနီၤဒီးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်တၢ်ကီဘၣ်အသးလၢအကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤအရှဒိၣ်ဝဲဒၣ်လၢနနၢ်ပၢၢ်တၢ်လၢနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.နကတိၤတၢ်ဒီးနကသံၣ်သရၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ကထံၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်မ့ၢ်နအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတဆူၣ်တချူတလၢတပှဲၤဘၣ်တခါန့ၣ်ဧါန့ၣ်လီၤ.တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢအမၤစၢၤပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူတဖၣ်ယှာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိန့ၣ်လီၤ.

၆.တၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်မၤစၢၤဖဲလဲၣ်

ဖဲနမ့ၢ်အိၣ်လၢကီၢ်စဲၣ်ခွစလဲန်ဒီးနမ့တမ့ၢ်နဟံၣ်ဖိဃီဖိအကျါတဂၤဂၤလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအခဲအံၤ,နကိးဘၣ်13 74 68ဒီးဃ့န့ၢ်လၢနကန့ၢ်တဲဘၣ်တၢ်ဒီးပှၤတဂၤဂၤလၢနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူအတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဘၣ်ဃးနတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်သ့ဝဲလီၤ.

၇.တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအတၢ်ဆီတလဲအသးအသိတဖၣ်လၢပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူတဖၣ်အဂီၢ်

ခါဆူမဲာ်ညါသၢနံၣ်န့ၣ်ဘၣ်ဃးပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူဒီးအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအဝဲသ့ၣ်လိၣ်ဘၣ်အီၤသ့လၢကျဲဒ်လဲၣ်အဖီခိၣ်တၢ်ဆီတလဲဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ်အီၤကအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.နမၤသ့ၣ်ညါနသးဒီးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢခံကတၢၢ်တဖၣ်ခီဖျိတၢ်လဲၤအိၣ်သကိးဘၣ်ထံကီၢ်ပတီၢ်နီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူအတၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပှာ်ဃဲၤဘျးစဲ www.ndis.gov.au မ့တမ့ၢ်ကိးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ1800 800110မ့တမ့ၢ်131 450ဖဲနမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

၈.မ့ၢ်နလိၣ်ဘၣ်ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဂၤမ့တမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကျိးထံဟ်

တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ခဲလာ်လၢပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူတဖၣ်အဂီၢ်အဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကျိၣ်စ့ဆီၣ်ထွဲအီၤခီဖျိခွဲစလဲန်ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်ကဘၣ်ဟ့ၣ်ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဖၣ်ဖဲတၢ်လိၣ်ဘၣ်အီၤအခါ,ဒီးနဃ့န့ၢ်ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဂၤသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.ထံကီၢ်ပတီၢ်နီၢ်ခိနီၢ်သးကဲ့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချူအတၢ်အုၣ်ကီၤအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဟ့ၣ်ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဖၣ်သ့ဝဲစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.**ပှၤကတိၤကျိးထံတၢ်တဖၣ်ဒီးန့ၢ်တၢ်မၤလိမၤဒီးဒီးကဘၣ်ဟ်ခူသူၣ်နဂ့ၢ်နကျိၤဒီးတဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါပှၤဂၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.**တၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ကြၢးဟ့ၣ်နၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒ်ကျိၤကျဲလၢနနၢ်ပၢၢ်အီၤသ့ဝဲအသိး, အဒိ,နမၢအဝဲသ့ၣ်လၢကကျိးထံန့ၢ်နၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်ဆူနနီၢ်ကစၢ်အကျိာ်န့ၣ်လီၤ.

၉.တၢ်ကတိၤခဲးန့ၢ်တၢ်အတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤ

ဖဲနမ့ၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကကတိၤထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်လၢနလိၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်,ဘၣ်တဘၣ်နကဒိးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢတၢ်ကရၢကရိလၢအကတိၤခဲးန့ၢ်တၢ်တခါအအိၣ်လၢ တၢ်ကမၤတၢ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢခွ့စလဲန်အပူၤ,နဆဲးကျိးဝဲဒၣ်–

AMPARO တၢ်ကတိၤခဲးတၢ် [AMPARO Advocacy *(Brisbane)*]	3369 2500
Capricorn ထံဖိကီၢ်ဖိတၢ်ကတိၤခဲးတၢ် [Capricorn Citizen Advocacy *(Rockhampton)*]	4922 0299
Gold Coast တၢ်ကတိၤခဲးတၢ် [Gold Coast Advocacy]	5564 0355
Townsville ပှၤကတိၤခဲးတၢ်လၢအသဘျ့ [Independent Advocacy Townsville]	4725 2505
Ipswich လိၢ်ကဝီၤဖိၣ်တၢ်ကတိၤခဲးတၢ်အတၢ်မၤစၢၤအတၢ်ဖံးတၢ်မၤ[Ipswich Regional Advocacy Service]	3281 6006
Mackay တၢ်ကတိၤခဲးတၢ်ကရၢ [Mackay Advocacy Inc]	4957 8710
Queensland တၢ်ကတိၤခဲးတၢ်ပာ်ဖှိၣ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်ကရၢကရိ [Queensland Advocacy Incorporated]	3844 4200
တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်တဖၣ်လၢတၢ်ဆိးကါသူအီၤတၢ်ပာ်ဖှိၣ်သူၣ်ထီၣ်တၢ်ကရၢကရိ [Rights In Action Incorporated *(Cairns)*]	4031 7377
ကတိၤထီၣ်တၢ်လၢနဂီၢ် [Speaking Up For You *(Brisbane/ Caboolture)*]	3255 1244
Sunshine Coast ထံဖိကီၢ်ဖိအတၢ်ကတိၤခဲးတၢ် [Sunshine Coast Citizen Advocacy]	5442 2524
တၢ်ကတိၤခဲးတၢ်ဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအလီၢ်ခၢၣ်သး [The Advocacy and Support Centre *(Ipswich)*]	3812 7000
တၢ်ကတိၤခဲးတၢ်ဒီးတၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအလီၢ်ခၢၣ်သး [The Advocacy and Support Centre *(Toowoomba)*]	4616 9700
ပှၤလၢအအိၣ်ဒီးနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့အီးစတြေလယါ [People with Disability Australia]	1800 422 015

(*Bundaberg, Fraser Coast, Logan, Mt Isa, Sunshine Coast)*

တၢ်မၤတၢ်ကဒုးကဒ့ၣ်န့ၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အီၤသ့န့ၣ်လီၤ.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်,ဖဲတၢ်မ့ၢ်မၢနဆဲးကျိးတၢ်ကရၢကရိတခါသနာ်က့အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တမၤစၢၤနၤ,တၢ်အံၤကြားဘၣ်ဝဲဒၣ်လၢနကက့ၤကဒါဒိးယ့န့ၢ်တၢ်မၤစၢၤလၢအဂ့ၤန့ၢ်အလီၢ်မ့တမ့ၢ်မၤ တၢ်ကဒုးကဒ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲနမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢနဘၣ်တၢ်ကွၢ်တလီၤထီဒါနၤခီဖျိလၢနလုၢ်လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၤမ့တမ့ၢ်နနီၢ်ခိနီၢ်သးက့ၢ်ဂီၤတလၢတပှဲၤတဆူၣ်တချ့အဃိ,နဆဲးကျိးဝဲဒၣ်ခွ့စလဲန်တၢ်ထီဒါတၢ် ကွၢ်တလီၤတၢ်အခီၣ်မံးရှၣ်လၢ1300 130 670န့ၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတခါအံၤဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ထိၣ်အီၤလၢAMPARO တၢ်ကတိၤခဲးတၢ်ကရၢန့ၣ်လီၤ.ဖဲတၢ်ကွၢ်ထွဲကဟုကယာ်ကီးခါဒ်းအံၤဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢတၢ်ကမၤလီၤတံၢ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်အံၤဘၣ် လိာ်အသဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်လၢတၢ်စံးကျံၤရၤလီၤအီၤသနာ်က့,တၢ်ဖိတၢ်လံၤတခါအံၤအခီပညီမ့ၢ်တၢ်ကဟ့ၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးထီရီၤတခါအဂီၢ်,ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်တဘၣ်တမ့ၢ်တတီ,တချုးဆၢ ချူးကတီၢ်မ့တမ့ၢ်တလၢတပှဲၤထီၣ်ဘးဝဲဒၣ်နတၢ်အိၣ်သးန့ၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးလၢနီၢ်တဂၤစှာ်စှာ်အဖီခိၣ်ဆူညါန့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အီၤဒိၣ်ဒိၣ်အါအါန့ၣ်လီၤ.